

Gaudete

ADVENTSDAGBOEK

Gaudete

VREUGDEVOL TOELEVEN
NAAR KERST

ZIJ LÄCHT

Vreugdevol toeleven naar Kerst
Zij Lacht

ISBN 9789464251272
ISBN e-book 9789464251289
NUR 707

Vormgeving omslag: Secret Salt
Opmaak binnenwerk: Flashworks ontwerpers, Kampen

De bijbelteksten in deze uitgave komen, tenzij anders aangegeven,
uit de NBV21 © Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap 2021.

Zij Lacht is onderdeel van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap. Alle materialen,
de naam, het merk en andere elementen gerelateerd aan Zij Lacht in deze uitgave
zijn eigendom van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.

© Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap. Alle rechten voorbehouden.

© 2024 Jongbloed Christelijke Media - Leeuwarden
Alle rechten voorbehouden.

www.jongbloedmedia.nl
www.zijlucht.nl

Inhoud

Voorwoord	8
Inleiding op de weeknamen	10
Ter voorbereiding: de adventskrans - groeien naar het licht ..	12
Week 1 - Levavi	15
<i>Inleiding</i>	16
<i>Dag 1 - Tot U heb ik mijn ziel opgeheven</i>	18
<i>Dag 2 - Mijn God, op U vertrouw ik</i>	20
<i>Dag 3 - Ik zal niet beschaamd worden</i>	22
<i>Dag 4 - Laten mijn vijanden mij niet bespotten</i>	24
<i>Dag 5 - Want al wie U verwacht, zal niet worden teleurgesteld</i> ...	26
<i>Dag 6 - Wijs mij, HEER, uw wegen</i>	28
<i>Dag 7 - En leer mij uw paden kennen</i>	30
Week 2 - Populus Sion	33
<i>Inleiding</i>	34
<i>Dag 8 - Volk van Sion, zie</i>	36
<i>Dag 9 - De HEER zal komen</i>	38
<i>Dag 10 - Om alle naties te redden</i>	40
<i>Dag 11 - En de HEER zal u de heerlijkheid van zijn stem laten horen</i>	42
<i>Dag 12 - Tot vreugde uwer harten</i>	44
<i>Dag 13 - O, herder van Israë!, verhoor ons</i>	46
<i>Dag 14 - Gij die Jozef leidt gelijk een kudde</i>	48

Week 3 - Gaudete	51
<i>Inleiding</i>	52
<i>Dag 15 - Verheug u altijd in de Heer</i>	54
<i>Dag 16 - Ik herhaal het, verheug u</i>	56
<i>Dag 17 - Dat uw bescheidenheid aan alle mensen bekend worde</i> ..	58
<i>Dag 18 - Want de Heer is nabij</i>	60
<i>Dag 19 - Wees om niets bekommerd</i>	62
<i>Dag 20 - Maar laat al uw verlangens aan God kennen</i>	64
<i>Dag 21 - Door het gebed</i>	66
Week 4 - Rorate	69
<i>Inleiding</i>	70
<i>Dag 22 - Dauw, hemelen, van boven</i>	72
<i>Dag 23 - Gij wolken, beregene de Rechtvaardige</i>	74
<i>Dag 24 - Opdat de aarde zich zal openen</i>	76
<i>Dag 25 - En de Heiland eruit zal ontspruiten</i>	78
Auteurs	80
Over Zijlucht	81

Voorwoord

In mei 2024 was ik voor het eerst in het klooster. Ik draaide een aantal dagen mee in het ritme van de zusters. In het klooster leerde ik een levensstijl kennen die doordrongen is van gebed. Een leven waarin mijn gebed niet van mijn eigen inspiratie hoeft af te hangen, maar waarin ik woorden in de mond gelegd krijg door gelovigen die mij eeuwen geleden zijn voorgegaan.

In dit adventsdagboekje voor 2024 maak je kennis met de eeuwenoude traditie van het klooster. Aan dit boekje hebben namelijk niet alleen schrijfsters uit ons vaste team meegewerkt, maar ook een aantal zusters uit de Onze Lieve Vrouwe Abdij in Oosterhout. Samen met de schrijfsters nemen zij je mee langs vier gezangen die de zusters jaar in jaar uit zingen tijdens advent. In het Latijn heten de gezangen: *Levavi*, *Populus Sion*, *Gaudete* en *Rorate*. Elke dag staan we stil bij een regel uit een van deze liederen. We krijgen zo eeuwenoude woorden aangereikt om toe te leven naar de komst van onze Verlosser, Jezus Christus.

De zusters geven je elke week achtergrondinformatie bij het gezang dat die week centraal staat. Zo lees je welke bijbelteksten er in de gezangen doorklinken en hoe het dagelijks leven in het klooster gevormd wordt door het gezang van die week. Je krijgt zo een inkijkje in het leven van de zusters in de adventstijd. Een van de zusters vertelt je over de adventskrans. Deze krans met roze en paarse kaarsen wordt in veel kerken in Nederland tijdens de adventsperiode aangestoken. De laatste twee dagen kijken we naar een icoon over de geboorte van Jezus. Een icoon is als een venster dat je zicht geeft op wie God

is en wat Hij gedaan heeft. Een van de zusters legt uit wat er in de icoon te zien is, zodat je nog beter zicht krijgt op het wonder van Kerst.

De komende weken stappen we dus eventjes de rooms-katholieke traditie binnen. Ik hoop dat je net als ik geraakt zult worden door de oude woorden en gebruiken, ook als de rooms-katholieke traditie misschien ver van je af staat. We zijn immers alleen met alle gelovigen samen in staat de lengte, breedte, diepte en hoogte te vatten van de liefde van Christus, die alle kennis te boven gaat (Efeze 3:18-19).

Laten we ons deze adventstijd samen verheugen over het wonder van Kerst: God is met ons.

Gaudete!

Charlotte Glasbergen-Molenaar
Hoofd Theologisch Team

Inleiding op de weeknamen

De Latijnse naam, boven iedere week, komt van het intochtslied, de zogenaamde introïtus, waarmee de eucharistieviering in de Rooms-Katholieke Kerk – en dus ook in het klooster van de zusters Benedictinessen in Oosterhout – op de zondagen van advent begint. Deze gezangen staan in het Graduale, het liedboek waarin de gregoriaanse gezangen staan die de kloostergemeenschap gedurende het hele jaar in de eucharistie nodig heeft. Met advent – begin van het kerkelijk jaar – beginnen zij weer van voren af aan.

Deze gezangen komen meestal uit de psalmen; de overige bijna altijd uit andere bijbelboeken. Wie de keuzes hebben gemaakt voor de specifieke zondagen weten we niet, maar wel dat ze al vóór het jaar 1000 gezongen werden tijdens de adventsperiode. Deze gezangen worden op een manier gezongen die we gregoriaans noemen, naar paus Gregorius de Grote (6^e eeuw) die zich sterk heeft ingezet voor de Kerk en de liturgie, maar zeker geen componist is geweest.

De introïtus is een begeleidingsgezag. De voorganger draagt bij zijn binnenkomst het Evangelieboek plechtig omhoog, voor zijn gezicht, om het op het altaar te leggen. Zolang hij nog in beweging is, hoort er gezongen te worden. Het moet immers een vreugdevolle begroeting zijn van de Heer die in de priester en het evangelie aanwezig komt. Christus zelf wordt op deze manier met gezang ontvangen. Als de voorganger op zijn plaats is, eindigt het gezang. De introïtus is een soort refrein, dat telkens na een volgend vers, op een reciterende wijze gezongen, uit dezelfde psalm gezongen wordt.

Ter voorbereiding: de adventskrans – groeien naar het licht

Lezen: Johannes 1:6-10

Eind november, begin december ervaren we dat de zon in kracht afneemt. Buiten is het koud en het wordt vroeg donker. De dagen zijn grijs en somber. In ons komt het verlangen op naar licht en warmte. Dat is een oer-menselijk verlangen. De Germaanse volken vierden al het Midwinterfeest omdat zij uitkeken naar de terugkeer van het licht. De christenen gingen de geboorte van Christus vieren in de donkerste tijd van het jaar, om uit te drukken dat met zijn komst in de wereld het licht opgaat, het ware Licht, dat iedere mens verlicht.

Als voorbereiding op de komst van dit grote Licht is ons advent gegeven. Vier weken van inkeer, wachten, uitzien en verlangen. Ons verlangen moet groeien om het hart ontvankelijk te maken. De adventskrans kan ons helpen om de tijd van wachten en groeiend verlangen zichtbaar te maken.

De adventskrans wordt gemaakt van dennentakken. Dat zijn altijd groen blijvende takken, symbool van het leven dat niet vergaat. Het is betekenisvol dat het een krans is. De krans (in het Latijn *corona*, dat betekent 'kroon') geldt vanouds als teken van hulding en kroning. Het

past bij de koninklijke komst van Christus. Op de krans worden vier kaarsen gezet. Op de eerste zondag van advent wordt de eerste kaars aangestoken, op de tweede zondag mag ook de tweede kaars gaan branden, op de derde zondag branden er drie kaarsen en op de vierde zondag branden alle kaarsen. Zo groeit langzaam het licht op de adventskrans en groeien wij naar Kerstmis toe. Er kunnen paarse linten aan de krans worden gehangen, of de krans wordt opgehangen aan paarse linten. In de liturgie is paars de kleur van advent, want het is een gedempte kleur. Het geeft de ernst en ingetogenheid weer die centraal staat tijdens advent. De krans kan een plaats krijgen in de kerk, maar ook in de huiselijke kring. Het is mooi als de krans in het dagelijks leven in het gezin zijn plaats krijgt. Het licht van de adventskrans roept het licht op dat komen gaat.

Soms wordt op Kerstmis een vijfde kaars in het midden van de krans gezet als teken dat het ware Licht gekomen is: de tijd is vervuld, de Morgenster is opgegaan, Christus is geboren.

Levavi

Ad te levavi animam meam,
Deus meus, in te confido,
non erubescam.

Neque irrideant me inimici
mei, etenim universi
qui te exspectant non
confudentur.

Vias tuas, Domine,
demonstra mihi:
et semitas tuas edoce me.

*Tot U heb ik mijn ziel
opgeheven; mijn God, op
U vertrouw ik, ik zal niet
beschaamd worden.*

*Laten mijn vijanden mij niet
bespotten, want al wie U
verwacht, zal niet worden
teleurgesteld.*

*Wijs mij, HEER, uw wegen
en leer mij uw paden kennen.*